θοῖς ἀνθρώποις σοφίας λόγοις, ἀλλ' αἱ ἀποδείξει πνεύματος καὶ δυνάμεως. διὰ τὸ
κατὰ λαβωμὲν οὖν μέρος τι ἀπὸ ταῦτα τὰ θεῖα λόγια, νὰ ὠφεληθοῦμεν, ἂς ἀνεβά-
σωμεν τὸν νοῦν μας πρὸς τὸν Θεὸν μὲ εὐλάβειαν, νὰ μᾶς δώσῃ φώτισιν, ὡς πατὴρ τῶν
φώτων, καὶ βρύσις πάντων τῶν καλῶν ἀνεξαντλητος. πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει καὶ ὁ
ζητῶν εὑρίσκει, καὶ τῷ κρουόντι ἀνοιγήσεται. ἂς ἰδοῦμεν οὖν πρότερον τὴν αἰτίαν,
διὰ τὴν ὁποίαν εἶπεν ὁ Χριστὸς αὐτὰ τὰ λόγια. ἤγουν τινὰς δὲν ἀνέβηκεν εἰς τὸν οὐρα-
νὸν, εἰμὴ μόνον ἐκεῖνος, ὁποῦ ἐκατέβη ἀπὸ τὸν οὐρανὸν, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
που, ὁποῦ εἶναι εἰς τὸν οὐρανόν. δεύτερον νὰ ἐξηγήσωμεν, καὶ τὴν ἔννοιαν κα-
τὰ τὴν ὀλίγην μας δύναμιν. ἕνας ἄνθρωπος ἀπὸ τοὺς φαρισαίους τὸ ὄνο-
μάτου νικόδημος ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν, βλέποντας τὰ θαυμάσια ὁποῦ ἔκαμνε,
τὰ ὁποῖα τὸν ἐμαρτυροῦσαν Θεὸν ἀληθέστατον. πλὴν διὰ νὰ μήτον κάμουν ἀποσυ-
νάγωγον, ἦτον ἀπόκρυφος. καὶ φανερὰ δὲν ἐπαῤῥησιάζετο. μόνον κρυφὰ τὴν νικ-
ύπῆγεν καὶ τὸν ἤυρε μοναχὸν, καὶ λέγειτον. ἠξεύρομεν, ὅτι ἀπὸ τὸν Θεὸν ἦλθες ἡ-
δάσκαλος, ὅτι ἐὰν δὲν ἦτον ὁ Θεὸς μὲ τοῦ λόγουσου, δὲν ἔκαμνες τοιαῦτα θαυμάσια,
καλὰ καὶ ἐπίστευσεν ὁ νικόδημος, ἀλλὰ δὲν τὸν ἐνόμιζε διὰ Θεὸν, μόνον διδάσκαλον
καὶ προφήτην ἅγιον. διὰ νὰ τοῦ εὐγάλῃ λοιπὸν τὴν σφαλεραν αὐτὴν γνώμην καὶ κα-
κὴν ὑπόνοιαν, εἶπε ταῦτα. διὰ νὰ δείξῃ πῶς δὲν εἶναι ὡσὰν ἕνας ἀπὸ τοὺς προφήτας
καθὼς ἐλόγιαζεν ὁ νικόδημος. ὅτι τινὰς ἀπὸ τοὺς προφήτας εἰς τὸν οὐρανὸν δὲν ἀνέβη-
κεν. ἀλλὰ ἀπὸ τὴν γὴν ἦλθον. καὶ πάλιν εἰς τὴν γῆν παγένουσιν. ἀμὴ ὁ Χρι-
στὸς μόνον ἦλθεν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ πάλιν εἰς αὐτὸν ἀνέβηκεν. ἀμὴ ἄλλος ἄνθρω-
πος, οὔτε Ἄγγελος δὲν ἀνέβη ἕως ἀπάνω εἰς τὸν ὑψηλότερον οὐρανὸν τὸν
οὐρανὸν. ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐσυγκατέβη αὐτὸς ὁ υἱὸς καὶ λόγος τοῦ Θεοῦ. καὶ ἦλθεν εἰς
τὴν γὴν διὰ οἰκονομίαν ἄῤῥητον καὶ εὐσπλαγχνίαν ἀμέτρητον. καὶ ἔγινεν ἄνθρω-
πος διὰ νὰ σώσῃ τὸν ἄνθρωπον, νὰ τὸν εὐγάλῃ ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ δαιμόνος. καὶ
ἐνομαζέται υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου διὰ τὴν μεγάλην οἰκονομίαν ὁποῦ ἔκαμε νὰ γεννηθῇ
ἀπὸ τὴν ἀειπάρθενον Θεοτόκον ὄχι κατὰ φαντασίαν, ἀλλὰ κατὰ ἀλήθειαν. ἀλλὰ
υἱὸν ἀνθρώπου ἀκούοντες, μὴ νομίζωμεν, ὅτι ἡ σάρκα ἐκατέβη ἀπὸ τὸν οὐρανὸν, καθὼς
τὸ ἔλεγον τινὲς ἄφρονες, οἵτινες διὰ νὰ πέσουν εἰς τοιαύτην αἵρεσιν ἀπωλέσθησαν. κα-
τὰ λάβετε λοιπὸν τὴν ἔννοιαν, νὰ μὴ πάθῃ καὶ ἄλλος τὰ ὅμοια. ὁ Χριστὸς ἦτον ἀπὸ δύο
φύσεις συνθετος, ἕνα πρόσωπον καὶ μία ὑπόστασις. καὶ δύο οὐσίαις τῆς θεότητος καὶ
τῆς ἀνθρωπότητος. λοιπὸν τὰ ὀνόματα τοῦ ἀνθρώπου, λαμβάνονται καὶ εἰς τὸν λόγον.
καὶ πάλιν τὰ τοῦ λόγου ὀνόματα γρικοῦνται διὰ τὸν ἄνθρωπον. λέγεται γοῦν καὶ
ἐδὼ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁ κύριος, ὡσὰν ὁποῦ εἶναι ἕνα πρόσωπον καὶ μία ὑπόστασις. ὄχι
πῶς ἐκατέβη ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὸν οὐρανόν. ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁποῦ ἐκα-
τέβη, αὐτὸς πάλιν ἀνέβη υἱὸς ἀνθρώπου γενόμενος. ὅτι ἡ σάρκα ἔγινε μετὰ τὴν ἀνά-
στασιν ἀπαθὴς καὶ ἀθάνατος. διὰ τὴν ἑνότητα τῆς θεότητος. καὶ συγκάθεδρος τῷ
πατρὶ ὡς ἀδιαίρετος καὶ ἀχώριστος. διὸ καὶ ὁ παῦλος ἔλεγεν, ὁ καταβὰς αὐτὸς ἐστὶν
καὶ ὁ ἀναβὰς ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν, ἵνα πληρώσῃ τὰ πάντα. τῇ γὰρ θεότητι τὰ πάν-

τα ἐ-

τα ἐπλήρει καὶ πρότερον, ὡς πανταχοῦ παρὼν. καὶ τὰ πάντα πληρῶν ὕστερον δὲ ἐκα-
τέβη ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς εἰς τὴν γῆν. καὶ σαρκούμενος ὑψώθη ἐκουσίως εἰς τὸν σταυρόν.
καὶ ἀποθαίνοντας κατὰ τὴν σάρκα. ἐκατέβη εἰς τὸν ἅδην. καὶ νικήσας τὸν θάνα-
τον. ἀνεστάθη καὶ ἀνελήφθη ἐνδόξως. καὶ ἀνέβηκεν ὑπεράνω πάντων τῶν οὐρανῶν θεο-
πρεπέστατα. αὐτὸς εἶναι ὁ ἕνας τῆς παναγίας καὶ ὑπερουσίου τριάδος ὁ μονογενὴς υἱὸς καὶ
λόγος τοῦ Θεοῦ ἴσος τῷ πατρὶ καὶ τῷ πνεύματι. καὶ ἔγινεν ἄνθρωπος εἰς δύο τελείας
φύσεις. ἐνεργείαις καὶ θέλησες. καὶ μετὰ σώματος συνεδριάζει τῷ πατρὶ καὶ πνεύματι.
καὶ πάλιν μέλλει νὰ ἔλθῃ μὲ δόξαν πολλὴν, καθὼς ἀνελήφθη, νὰ κρίνῃ ὅλην τὴν ἀν-
θρωπότητα. νὰ ἀποδώσῃ ἑνὸς ἑκάστου, κατὰ τὰ ἔργατου. καὶ ποτὲ τέλος δὲν ἔχει ἡ βα-
σιλείατου. καὶ διὰ νὰ μὴ νομίσωμεν. ὅτι ἐπειδὴ ἐκατέβη, δὲν εἶναι τὸ λοιπὸν εἰς τὸν οὐ-
ρανὸν, διὰ τοῦτο λέγει, ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ. ὅτι ὡς Θεὸς ἀπερίγραπτος εἰς κάθε τόπον
εὑρίσκεται. καθὼς τὸ μαρτυρᾷ ὁ πάνσοφος ἰωάννης ὁ δαμασκηνὸς οὕτω λέγοντας.
ἐν τάφῳ σωματικῶς. ἐν ἅδου δὲ μετὰ ψυχῆς ὡς Θεὸς. ἐν παραδείσῳ δὲ μετὰ λη-
στοῦ. καὶ ἐνθρόνῳ ὑπῆρχες Χριστέ. μετὰ πρὸς καὶ πνεύματος. πάντα πληρῶν ὁ ἀπερί-
γραπτος. τινὰς λοιπὸν δὲν ἀνέβη εἰς τὸν οὐρανὸν. εἰμὴ μόνον αὐτὸς ὁ δεσπότης Χριστὸς καὶ
ἐὰν εἰπῇ τινὰς, ὅτι οἱ Ἄγγελοι ἐφάνησαν πρὸς τὸν Ἰακὼβ, πῶς ἀνέβαιναν εἰς τὸν οὐ-
ρανὸν ἀπὸ μίαν σκάλαν καὶ ἐκατέβαιναν. δὲν λέγει ἡ ὀπτασία διὰ τὸν ὑπερουράνιον οὐ-
ρανὸν, ὅπου εἶναι ὁ νοητὸς παράδεισος. ἀλλὰ διὰ ἄλλον οὐρανὸν κατώτερον. πρὸς τὸν
ὁποῖον καὶ ὁ παῦλος ἔφθασε καὶ ἄλλοι ἅγιοι μὲ ὀπτασίαν καὶ ἀποκάλυψιν. ἀμὴ εἰς ἐκεῖ-
νον τὸν ὑψηλότερον οὐδεὶς ἀναβέβηκε. καὶ καθὼς ὁ μωσῆς ὕψωσε τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ,
πῶς ὑψωθῆναι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπώλληται
ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον. διὰ νὰ δείξῃ πῶς ἤξευρε τὴν σταύρωσιν αὐτοῦ, εἶπε ταῦτα ὁ
κύριος. καὶ δὲν λέγει φανερὰ καὶ καθάρια, ὅτι μέλλω νὰ σταυρωθῶ. ἀλλὰ ἀναφέρνει
τὴν παλαιὰν ἱστορίαν τοῦ ὄφεως. διὰ νὰ φανερώσῃ ὅτι τὰ παλαιὰ μὲ τὰ νέα συγκρούουν
καὶ ὁ μοιάζουσι, καὶ αὐτὸς εἶναι τῆς παλαιᾶς καὶ νέας διαθήκης ὁ νομοθέτης καὶ κύριος. καὶ διὰ
νὰ μᾶς ἀποδείξῃ, ὅτι ἐὰν οἱ ἑβραῖοι βλέποντες τὴν χαλκὴν εἰκόνα τοῦ ὄφεως ἔφευγαν
τὸν σωματικὸν καὶ πρόσαιρον θάνατον. πολλῷ μᾶλλον ἡμεῖς ἀποβλέποντες εἰς τὸν ἐ-
σταυρωμένον Χριστὸν, καὶ κύριον τῆς δόξης, καὶ εἰς αὐτὸν πιστεύοντες. θέλομεν λυτρωθεῖν
ψυχικὰ ἀπὸ τὸν αἰώνιον θάνατον τῆς ἀτελευτήτου κολάσεως. ἡ δὲ τοῦ ὄφεως ἱστορία
εἶναι ἐτούτη, καθὼς εἰς τὴν βίβλον τῶν ἀριθμῶν φαίνεται. ἀφότις ἐπέρασε τοὺς ἑ-
βραίους ὁ παντοδύναμος Θεὸς ἀπὸ τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν μὲ τοιοῦτον τρόπον θαυ-
μάσιον. εὑρίσκουνται εἰς τόπον ἔρημον, ὅπου δὲν ἦτον τίποτα βρώσιμον. ὅθεν ὁ ἐλεή-
μων Θεὸς τοὺς ἔβρεχεν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν μάννα γλυκύτατον. καὶ ἔτραγαν ὅσον ἐχόρται-
ναν. ἀλλὰ πάλιν δὲν εὐχαρίστησαν οἱ ἀχάριστοι καὶ ἀγνώμονες. ἀμὴ ἐκατολάλησαν
τὸν Θεὸν, πῶς δέν τους ἔστειλε ψωμὶ καὶ νερόν. καὶ ἔλεγον ὅτι ἐσυχάθησαν τὸ μάννα. διὰ
τοῦτο τοὺς ἐσυχάθη καὶ αὐτοὺς δικαίως ὁ κύριος. καὶ ἀντὶς ἄρτους τοὺς ἔστειλεν ὀφίδια. καὶ
τοὺς ἐδάκαναν καὶ ἀποθαίναν. ὅθεν ἐπήγασιν εἰς τὸν μωϋσῆν λέγοντες. ἐσφάλομεν πολ-
λὰ καὶ ἡμάρτομεν. διότι ἐκαταλαλήσαμεν τὸν κύριον καὶ τοῦ λόγουσου. λοιπὸν κάνε προ-

σευχὴν